

PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS DĖL PRIKLAUSOMYBIŲ MAŽINIMO PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2025–2030 METŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO

2025 m. vasario 13 d. Nr. T1-14
Plungė

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 18 punktu, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. V-989 „Dėl Priklausomybės konsultavimo paslaugų rizikingai ir žalingai alkoholį vartojantiems asmenims teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Plungės rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**:

1. Patvirtinti Priklausomybių mažinimo Plungės rajono savivaldybėje 2025–2030 metų programą ir jos priedus (pridedama).

2. Pripažinti netekusiu galios Plungės rajono savivaldybės tarybos 2018 m. vasario 15 d. sprendimą Nr. T1-28 „Dėl Priklausomybių mažinimo Plungės rajono savivaldybėje 2018–2025 metų programos patvirtinimo“.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės meras

Audrius Klišonis

PATVIRTINTA
Plungės rajono savivaldybės
tarybos 2025 m. vasario 13 d.
sprendimu Nr. T1-14

PRIKLAUSOMYBIŲ MAŽINIMO PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2025–2030 METŲ PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Priklausomybių mažinimo Plungės rajono savivaldybėje (toliau – Savivaldybė) 2025–2030 metų programa (toliau – Programa) skirta Savivaldybės gyventojams, nesaikingai vartojantiems alkoholį arba priklausomiems nuo jo, taip pat turintiems priklausomybę nuo kitų priklausomybę sukeliančių medžiagų, jų šeimų nariams ir kitoms gyventojų grupėms, kurioms yra tikslingos priklausomybės ligų prevencinės priemonės.

2. Programa siekiama skatinti teigiamą Savivaldybės bendruomenės požiūrį į pagalbos teikimą asmenims, turintiems priklausomybių, formuoti sveikos gyvensenos nuostatas, numatyti ir pritaikyti kompleksinės pagalbos priemones, esant priklausomybės ligoms (1 priedas).

3. Šios Programos pagrindinis vykdytojas – Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – VSB), kt. partneriai – Plungės rajono savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybės administracija), Klaipėdos apskrities VPK Plungės rajono policijos komisariatas, Plungės rajono pedagoginė psichologinė tarnyba, Lietuvos probacijos tarnybos Klaipėdos regiono skyrius Plungės rajono ir Rietavo miesto savivaldybių teritorijose, Plungės socialinių paslaugų centras, Plungės krizių centras, Plungės vyrų krizių centras, asmens sveikatos priežiūros įstaigos, Savivaldybės ugdymo įstaigos, Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Plungės skyrius, Plungės NVO, AA draugijos ir kiti galimi būsimi partneriai. VSB kartu su partneriais programą vykdo partnerystės sutarties pagrindu.

4. Programa gali būti finansuojama iš:

4.1. Savivaldybės biudžeto skirtų tikslinių lėšų;

4.2. valstybės biudžeto lėšų;

4.3. įvairių juridinių ir fizinių asmenų tikslinė paskirtimi pervestų lėšų;

4.4. kitų teisėtai įgytų lėšų.

5. Tikslinė grupė – skirta rizikingai ir žalingai alkoholį ar psichoaktyvias medžiagas vartojantiems asmenims ir/ar turintiems priklausomybę nuo kitų priklausomybę sukeliančių medžiagų asmenims, ir/ar asmenims, turintiems kitų priklausomybių įtraukiant į Programą jų šeimos narius ir kitas gyventojų grupes, kurioms yra tikslingos priklausomybės ligų prevencinės priemonės.

6. Paslaugos yra nemokamos, jų pageidavimu gali būti teikiamos anonimiškai. Paslaugos gali būti teikiamos vaikams bei suaugusiems. Teikiant Paslaugas vaikui iki 16 metų, būtinas rašytinis vieno iš jo tėvų ar globėjo sutikimas. Paslaugos teikiamos vadovaujantis mokslu grįstais metodais, laikantis konfidencialumo principo, grindžiamos abipuse pagarba, tarpusavio supratimu ir susitarimu.

II SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

7. **Programos tikslas** – ugdyti visuomenės, ypač jaunimo, blaivybės nuostatas, plėtoti Savivaldybės institucijų, nevyriausybinių organizacijų ir bendruomenės bendradarbiavimą, skleidžiant vertybines sveiko

gyvenimo būdo nuostatas visuomenėje, ir suteikti kompleksinę pagalbą asmenims, nesaikingai vartojantiems alkoholį arba priklausomiems nuo jo ir jų šeimoms, siekiant mažinti jų socialinę atskirtį, ugdyti socialinius įgūdžius bei padėti jiems integruotis į visuomenę ir darbo rinką.

8. Programos uždaviniai įgyvendinami pagal 1 priedą.

8.1. VSB uždaviniai:

8.1.1. **Darbas su priklausomybę turinčiais asmenimis** – teikiama pagalba ir konsultacijos asmenims, turintiems priklausomybės problemų, siekiant juos remti ir skatinti pasikeitimus.

8.1.2. **Rizikos identifikavimas** – nustatyti asmenis, turinčius riziką tapti priklausomais, atlikti rizikos vertinimus ir siūlyti prevencines priemones.

8.1.3. **Pokalbiai su asmenimis, turinčiais priklausomybę, ir jų šeimos nariais, darbdaviais, švietimo įstaigų atstovais ir kitais asmenimis** – organizuoti konsultacijas ir aptarimus su priklausomybės turinčiais asmenimis, jų artimaisiais bei kitomis suinteresuotomis šalimis, siekiant suteikti reikalingą informaciją ir palaikymą.

8.1.4. **Preveninės paskaitos, seminarai, diskusijos, viktorinos ir kiti renginiai apie priklausomybę** – organizuoti edukacines ir prevencines veiklas apie priklausomybės problemas įvairioms tikslinėms grupėms, įskaitant asmenis, bendruomenes ir švietimo įstaigas.

8.1.5. **Preveninės paskaitos, seminarai, diskusijos, viktorinos apie priklausomybę bendruomenėse** – organizuoti veiklas, skirtas priklausomybės prevencijai bendruomenėse, siekiant informuoti ir ugdyti visuomenės sąmoningumą apie šią problemą.

8.1.6. **Individualūs susitikimai su asmenimis** – organizuoti individualias konsultacijas ir susitikimus su priklausomybės turinčiais asmenimis, teikiant asmeninę pagalbą asmenims, reintegruojantis į visuomenę ir darbo rinką.

8.1.7. **Akcijos, skirtos žalingų įpročių prevencijai** – organizuoti viešas akcijas ir iniciatyvas, kurios skirtos žalingų įpročių prevencijai ir visuomenės švietimui.

8.1.8. **Psichologo konsultacijos** – teikti psichologines konsultacijas asmenims, turintiems priklausomybės problemų, siekiant padėti jiems spręsti emocinius ir psichologinius iššūkius.

8.1.9. **Duomenų rinkimas ir apdorojimas apie sergamumą, ligotumą priklausomybės ligomis** – rinkti, analizuoti ir apdoroti duomenis apie priklausomybės ligų paplitimą ir dažnumą, siekiant nustatyti rizikos grupes ir tobulinti prevencijos strategijas.

8.1.10. **Informacijos sisteminimas apie Programos vykdymą** – rinkti ir sisteminti informaciją apie Programos vykdymą, užtikrinant efektyvų jos administravimą ir stebėseną.

8.1.11. **Programos dalyvių reintegracija į visuomenę ir darbo rinką** – teikti pagalbą ir palaikymą Programos dalyviams, siekiant juos integruoti į visuomenę ir darbo rinką po priklausomybės gydymo ar reabilitacijos proceso.

8.2. Partnerių uždaviniai:

8.2.1. **Informacijos sklaida apie priklausomybės ligas, jų vystymosi mechanizmus, gydymo ir reabilitacijos metodus** – organizuoti ir vykdyti edukacines bei informacines veiklas, skirtas visuomenei, apie priklausomybės ligų atsiradimo priežastis, vystymosi procesus ir efektyvius gydymo bei reabilitacijos metodus.

8.2.2. **Priklausomybės ligų prevencijos priemonių vykdymas vaikų ir jaunimo tarpe** – vykdyti prevencines programas ir veiklas, orientuotas į vaikų ir jaunimo grupes, siekiant mažinti priklausomybės ligų riziką ir skatinti sveiką gyvenimo būdą.

8.2.3. **Priklausomybę turinčių asmenų motyvacija atsisakyti priklausomybės ir kompleksinė pagalba** – padėti asmenims, siekiantiems gydymo ir reabilitacijos, teikiant psichologinę, socialinę ir emocinę pagalbą, taip pat individualias ir grupines konsultacijas, apimant reikalingas paslaugas, tokias kaip sveikatos, profesinė, teisinė ir socialinė pagalba, siekiant užtikrinti sėkmingą priklausomybės gydymo procesą ir reintegraciją į visuomenę.

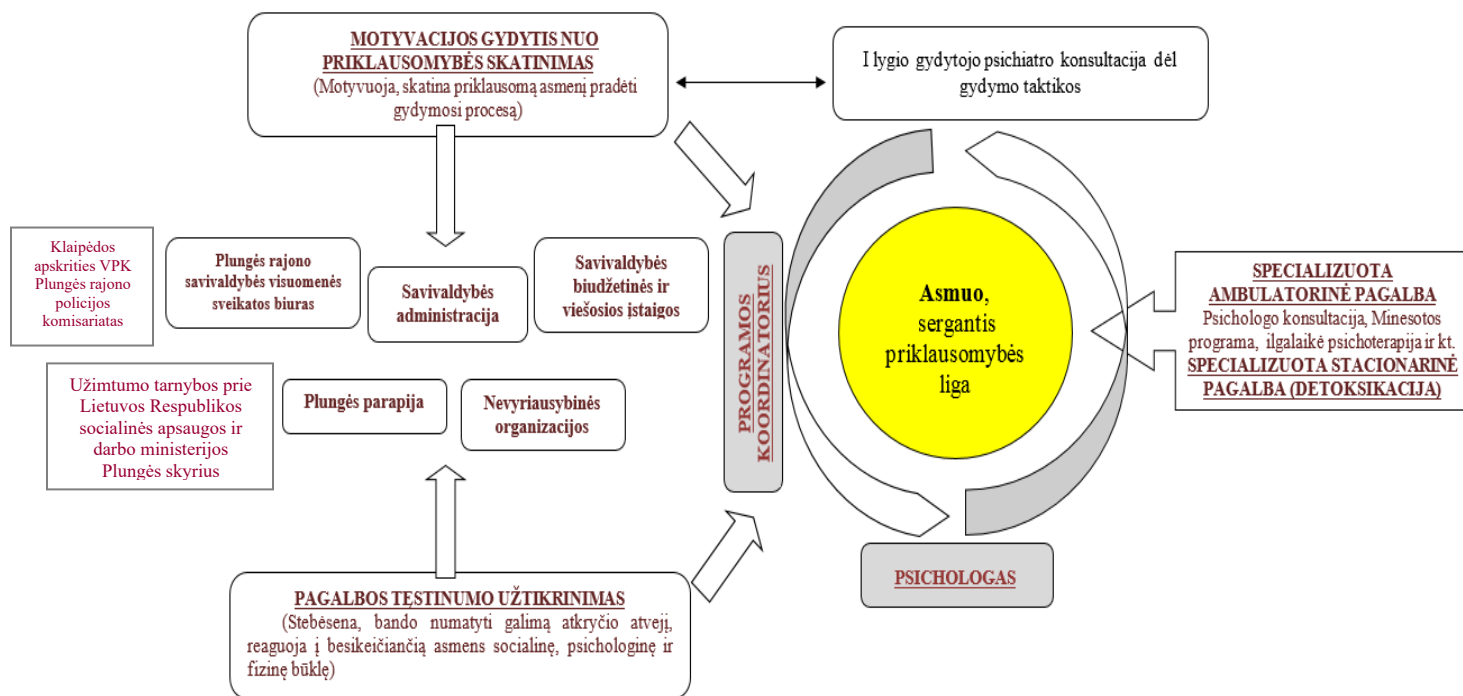
8.2.4. **Duomenų rinkimas ir analizė apie sergamumą ir ligotumą priklausomybės ligomis ir informacijos teikimas VSB** – sisteminti ir analizuoti duomenis apie priklausomybės ligų paplitimą ir dažnumą, rengti ataskaitas ir teikti reikalingą informaciją VSB bei kitoms suinteresuotoms institucijoms.

8.2.5. **Programos dalyvių reintegracija į visuomenę ir darbo rinką** – teikti kompleksinę pagalbą Programos dalyviams, siekiant jų sėkmingos reintegracijos į visuomenę ir darbo rinką.

III SKYRIUS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS

9. Programa siekiama suteikti kompleksinę pagalbą rizikingai ir žalingai alkoholi ar psichoaktyvias medžiagas vartojantiems asmenims ar turintiems priklausomybę nuo kitų priklausomybę sukeliančių medžiagų asmenims, ar asmenims, turintiems kitų priklausomybių bei jų šeimos nariams, ar kt. Kompleksinės pagalbos organizavimas pateikiamas schemeje.

10. VSB užtikrina nemokamų anonimiškų priklausomybės konsultavimo paslaugų teikimą. Šiomis paslaugomis siekiama padėti ir patarti, kaip elgtis, jei su žalingu alkoholio vartojimu ar priklausomybe susiduria artimieji ar pats asmuo.

1 pav. Kompleksinės pagalbos organizavimo schema Plungės rajono savivaldybėje

IV SKYRIUS LAUKIAMIEJI REZULTATAI

11. Vykdamas šią Programą, bendruomenė bus supažindinta su prevencinėmis priemonėmis, siekiant išvengti priklausomybės nuo alkoholio, kitų priklausomybę sukeliančių medžiagų, taip pat nuo kitų priklausomybių. Programos metu bus teikiama informacija apie priklausomybės ligų prevenciją, jų atsiradimo priežastis ir būdus, kaip apsisaugoti nuo priklausomybės. Taip pat bus pristatomos gydymo galimybės ir metodai. Įgyvendinus Programą, tikimasi sumažinti priklausomų asmenų nuo alkoholio, psichoaktyvių medžiagų ir kt. skaičių ir pagerinti jų gyvenimo sąlygas.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12. Už Programos nevykdymą ar netinkamą vykdymą jį įgyvendinantys subjektai atsako teisės aktų nustatyta tvarka ir partnerystės sutartyje nematytais įsipareigojimais.

13. Programos nuostatas įgyvendinančių subjektų veiksmai gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

14. Ši Programa keičiama, papildoma ir/arba pripažįstama netekusia galios Plungės rajono savivaldybės tarybos sprendimu.

PROGRAMOS PRIEMONIŲ PLANAS 2025–2030 METAMS

Uždaviniai	Priemonės	Paslaugos vertinimo kriterijaus mato vienetas	Vertinimo kriterijų planuoja mos reikšmės	Lėšos (eurais), finansav imo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
			Metinės			
1	2	3	4	5	6	7
1. Informacijos apie priklausomybių ligas, jų vystymosi mechanizmus, gydymo ir reabilitacijos būdus sklaida	1.1. Lankstinukai, atmintinės ir kt.	vnt.	1 000		Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	Didinantis informuotumą. Žmonės geriau supras priklausomybių priežastis, simptomus ir pasekmes. Pagerėjusi prevencija. Didesnis dėmesys prevencinėms programoms gali sumažinti priklausomybių atsiradimo riziką.
	1.2. Susitikimai ir pokalbiai seniūnijose mažose grupelėse	vnt.	10		Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; Plungės rajono savivaldybės administracija; Plungės socialinių paslaugų centras; Klaipėdos apskrities VPK Plungės rajono policijos komisariatas; Plungės vyrų krizių centras;	Geriau prieinamas gydymas. Daugiau žmonių ieškos pagalbos ir pasinaudos gydymo galimybėmis. Sumažinta stigma. Atviras dialogas gali padėti sumažinti socialinę stigmatizaciją, susijusią su priklausomybėmis. Sėkmingesnė reabilitacija. Supratimas apie reabilitacijos procesus gali padėti žmonėms pasiekti geresnių rezultatų.

	1.3. Paskaitos, seminarai	vnt.	20		Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; Plungės socialinių paslaugų centras; Klaipėdos apskrities VPK Plungės rajono policijos komisariatas; Plungės vyrų krizių centras; Plungės rajono savivaldybės ugdymo įstaigos; Plungės krizių centras; Plungės rajono pedagoginė psichologinė tarnyba; Plungės NVO; Klaipėdos apskrities VPK Plungės rajono policijos komisariatas	
--	---------------------------	------	----	--	---	--

2. Vykdyti priklausomybės ligų prevencijos priemonės tarp vaikų ir jaunimo	2.1. Akcijos, skirtos žalingų įpročių prevencijai	vnt.	5		Plungės rajono savivaldybės administracija; Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; Plungės rajono savivaldybės ugdymo įstaigos; Plungės rajono pedagoginė psichologinė tarnyba; Plungės NVO; Klaipėdos apskrities VPK Plungės rajono policijos komisariatas	Sumažėjusi priklausomybių atsiradimo rizika. Efektyvios prevencijos programos gali padėti vaikams ir jaunimui geriau suprasti priklausomybių pavojus, taip sumažinant jų tikimybę užsiimti rizikinga elgsena. Gerėjantis informuotumas. Vaikai ir jaunimas bus geriau informuoti apie priklausomybių pasekmes, kas gali padėti jiems priimti sveikesnius sprendimus. Stipresni socialiniai ryšiai. Prevencijos programos gali skatinti bendradarbiavimą, komandinį darbą ir socialinę paramą, kas gali padėti jaunimui jaustis saugiau ir mažiau izoliuotai. Gerėjančios emocinės ir psichinės sveikatos rodikliai. Prevencijos priemonės, orientuotos į emocinę gerovę, gali padėti sumažinti stresą, nerimą ir depresiją, kurie dažnai yra susiję su priklausomybių atsiradimu. Aktyvesnis įsitraukimas į sveikas veiklas. Jaunimas gali būti skatinamas dalyvauti sporto, meno ir kitose sveikose veiklose, kurios gali užimti jų laiką ir sumažinti riziką užsiimti žalinga elgsena.
	2.2. Paskaitos – diskusijos, viktorinos.	vnt.	5		Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; Plungės rajono savivaldybės ugdymo įstaigos; Plungės rajono pedagoginė	Ilgalaikiai pokyčiai elgesyje. Sėkmingos prevencijos priemonės gali lemti sveikesnius gyvenimo pasirinkimus ir elgesio pokyčius, kurie išliks ir suaugus.

					psichologinė tarnyba; Plungės NVO; Klaipėdos apskrities VPK Plungės rajono policijos komisariatas	
3. Didinti priklausomybę turinčių asmenų motyvaciją ir teikti jiems kompleksinę pagalbą	3.1. Motyvaciniai pokalbiai su asmeniu, susitikimai su šeima, darbdaviu, mokyklos atstovais ir kt.	vnt.	100		Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; Plungės krizių centras; AA draugija; Plungės socialinių paslaugų centras; Lietuvos probacijos tarnybos Klaipėdos regiono skyrius Plungės rajono ir Rietavo miesto savivaldybių teritorijose; Plungės rajono pedagoginė psichologinė tarnyba; Plungės vyrų krizių centras	Priklausomybės dažnai reikalauja ne tik gydymo, bet ir motyvacijos pokyčių. Siekiant didinti priklausomų asmenų motyvaciją, svarbu: • Asmeninės priežastys. Padėti jiems identifikuoti asmenines priežastis, kodėl nori mesti gerti (pvz., sveikata, santykiai, karjera). • Tikslų nustatymas. Padėti suformuluoti aiškius ir pasiekiamus tikslus, susijusius su gyvenimo kokybės gerinimu. • Palaikymas. Sukurti palaikančią aplinką, įtraukiant šeimą, draugus ir profesionalus. • Švietimas. Informuoti apie priklausomybių poveikį organizmui ir gyvenimui, kad suprastų rizikas. • Sėkmės pavyzdžiai. Pateikti sėkmingų atsigavimo istorijų, kad jie matytų, jog pasikeitimai įmanomi. • Laukiamas rezultatas. Padidėjusi motyvacija atsisakyti priklausomybių lemia geresnę psichinę ir fizinę sveikatą, tvirtesnius socialinius ryšius ir bendrą

3.2. Gydytojo psichiatro pirminės konsultacijos dėl gydymo taktikos parinkimo	vnt.	20	Plungės rajono savivaldybės asmens sveikatos priežiūros įstaigos	gyvenimo kokybės pagerėjimą.
3.3. Specializuota medicininė pagalba (detoksikacija) gydymas ilgalaikio poveikio medikamentais Priklausomybių ligų centre.	vnt.	2	Plungės rajono savivaldybės asmens sveikatos priežiūros įstaigos	
3.4. Trumpalaikė ir ilgalaikė psichosocialinė reabilitacija Anoniminių Alkoholikų grupėje ir kt.)	vnt.	3	Plungės krizių centras; AA draugija	
3.5. Individualios ir grupinės psichologo konsultacijos – paciento pasitikimas po gydymo, jo apgyvendinimas,	vnt.	50	Plungės rajono savivaldybės asmens sveikatos priežiūros įstaigos; Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras;	

	palyda iki namų ar krizių centro (Palydimoji globa), po gydymo pokalbis su šeimos nariais				Plungės krizių centras; AA draugija	
4. Rinkti, kaupti, sisteminti duomenis apie sergamumą ir ligotumą priklausomybės ligomis, vykdomas prevencijos priemonės Savivaldybės teritorijoje	4.1. Informacijos, duomenų apie sergamumą, ligotumą priklausomybės ligomis Savivaldybės teritorijoje rinkimas, kaupimas ir apdorojimas	vnt.	Nuolat		Plungės rajono savivaldybės administracija; Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; Plungės rajono savivaldybės asmens sveikatos priežiūros įstaigos	Duomenų analizė. Išsami informacija apie sergamumo tendencijas, ligotumo rodiklius, demografinius veiksnius. Prevencinių priemonių efektyvumo vertinimas. Įvertinti, kaip prevencinės programos veikia ir kur reikia tobulinti. Informuotumo didinimas. Sukurti informacinius šaltinius, skirtus bendruomenei apie priklausomybės ligas ir prevenciją. Resursų planavimas. Tinkamas sveikatos priežiūros paslaugų ir išteklių paskirstymas, remiantis duomenų analize.
	4.2. Informacijos apie Programos vykdymą rinkimas, kaupimas, apdorojimas ir ataskaitos pateikimas	vnt.	1		Plungės rajono savivaldybės administracija; Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	Bendradarbiavimas su institucijomis. Sukurti partnerystes su vietos organizacijomis ir institucijomis, siekiant efektyvesnio prevencijos priemonių įgyvendinimo. Politikos formavimas. Pateikti rekomendacijas Savivaldybės visuomenei dėl priklausomybės ligų prevencijos ir intervencijų. Šie rezultatai padėtų geriau suprasti priklausomybės ligų problematiką ir formuoti efektyvesnes prevencines strategijas.
	4.3. Asmens dokumentų	vnt.	5		Plungės rajono savivaldybės	

	sutvarkymas (pasas, Sodra, privalomasis sveikatos draudimas ir kt.)				visuomenės sveikatos biuras; Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Plungės skyrius	
5. Programos dalyvių reintegracija į visuomenę ir į darbo rinką	5.1. Nukreipimas į reabilitacines bendruomenes	vnt.	5		Plungės rajono savivaldybės administracija; Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Plungės skyrius; Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; Plungės socialinių paslaugų centras; Plungės krizių centras; Plungės vyrų krizių centras	Socialinė integracija. Pagerėjusi socialinė sąveika, stipresni santykiai su šeima ir draugais. Darbo stabilumas. Sėkminga integracija į darbo rinką, stabilios pajamos ir finansinė nepriklausomybė. Asmeninė gerovė. Pagerėjusi psichinė ir fizinė sveikata, mažesnis stresas ir geresnis emocinis stabilumas. Savivertės didinimas. Padidėjusi savivertė ir pasitikėjimas savimi, leidžiantis siekti naujų tikslų. Sąmoningumas apie rizikas. Išsamus priklausomybių poveikio supratimas ir gebėjimas anksti atpažinti priklausomybės simptomus. Sėkmingas gyvenimo balansas. Gebėjimas kurti ir palaikyti subalansuotą gyvenimo būdą be priklausomybių. Bendruomenės parama. Didėjantis bendruomenės palaikymas ir tolerancija, kuri padeda asmenims jaustis priimtiems. Šie rezultatai padeda ne tik asmeniui, bet ir visuomenei, mažinant priklausomybės pasekmes.

	5.2. Sėkmingai baigus reabilitaciją, tolesnis reintegracijos paslaugų teikimas ir laikino gyvenamo ploto suteikimas	vnt.	5		Plungės socialinių paslaugų centras; Plungės krizių centras; Plungės vyrų krizių centras	
	5.3. Nuolatinis, kasdieninis ryšio palaikymas, stebėjimas, ataskaitos	vnt.	50		Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Plungės skyrius; Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; Plungės socialinių paslaugų centras; Plungės krizių centras; Plungės vyrų krizių centras	
	5.4. Motyvacija dirbti, kvalifikacijos suteikimas	vnt.	5		Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo	

	5.5. Darbas su šeimomis	vnt.	10	ministerijos Plungės skyrius	
	5.6. Atkryčio atpažinimas ir gydymo atnaujinimas	vnt.	5	Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; Plungės socialinių paslaugų centras	
				Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Plungės skyrius; Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras; Plungės socialinių paslaugų centras; Plungės krizių centras; Plungės vyrų krizių centras	

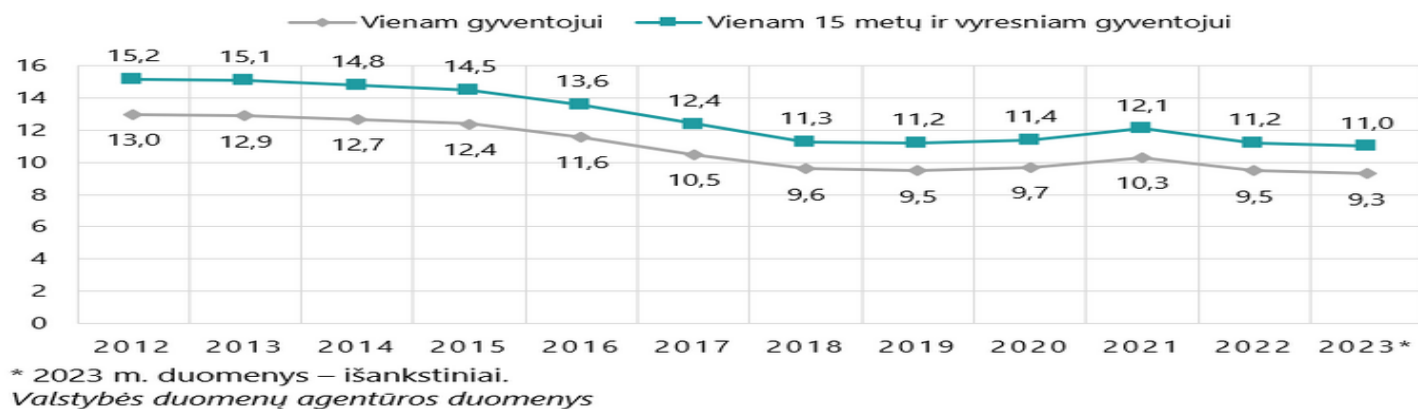
SITUACIJOS ANALIZĖ

Priklausomybės ligos, kaip lėtinės ir neišgydomos ligos, paliečia tiek patį susirgusįjį, tiek jo šeimos narius, tiek aplinkinę visuomenę, nes priklausomybę sukeliančios medžiagos daro žalą ne tik jį vartojančiam asmeniui, bet yra susijusios ir su visa eile socialinių problemų: nelaimingais atsitikimais (kelyje, darbe), savižudybėmis, nusikalstamumu, prievarta šeimoje.

Alkoholizmo problema Lietuvoje ir Plungės rajono savivaldybėje (toliau – Savivaldybė) išlieka aktuali. Pastarųjų penkerių metų statistika rodo, kad su alkoholiu susijęs mirtingumas išlieka vienas didžiausių ir Europos Sąjungoje. Demografinių tyrimų duomenimis, apie 10 proc. darbingo amžiaus Lietuvos vyrų mirčių yra tiesiogiai susijusios su alkoholio vartojimu (alkoholine kardiomiopatija, apsinuodijimais alkoholiu, su alkoholiu susijusiomis kepenų ligomis ir alkoholinėmis psichozėmis). Su alkoholio vartojimu tiesiogiai susijusios mirties priežastys ir dažnai su besaikiu girtavimu susijusios smurtinės mirtys (savižudybės, nužudymai) lemia beveik pusę darbingo amžiaus Lietuvos vyrų mirčių.

Pastebima tendencija, kad alkoholio suvartojama vis daugiau.

Valstybės duomenų agentūra kasmet apskaičiuoja legalaus alkoholio suvartojimą. Legalaus alkoholio suvartojimas – mažmeninėje prekyboje ir maitinimo įmonėse įsigytų alkoholinių gėrimų kiekis litrais, įvertinus į Lietuvą atvykusių turistų ir išvykusių Lietuvos gyventojų įsigytą alkoholį, perskaičiuotas į absoliutų alkoholį (100 proc.), tenkantis vienam gyventojui arba vienam 15 metų ir vyresniam gyventojui. 2023 m. vienam 15 metų ir vyresniam šalies gyventojui teko 11 litrų suvartoto absoliutaus alkoholio, tai 0,2 litro mažiau nei 2022 m. Po 2021 m. stebėto padidėjimo, legalaus alkoholio suvartojimas Lietuvoje 2022–2023 m. sumažėjo ir 2023 m. buvo mažiausias per pastarąjį dešimtmetį.

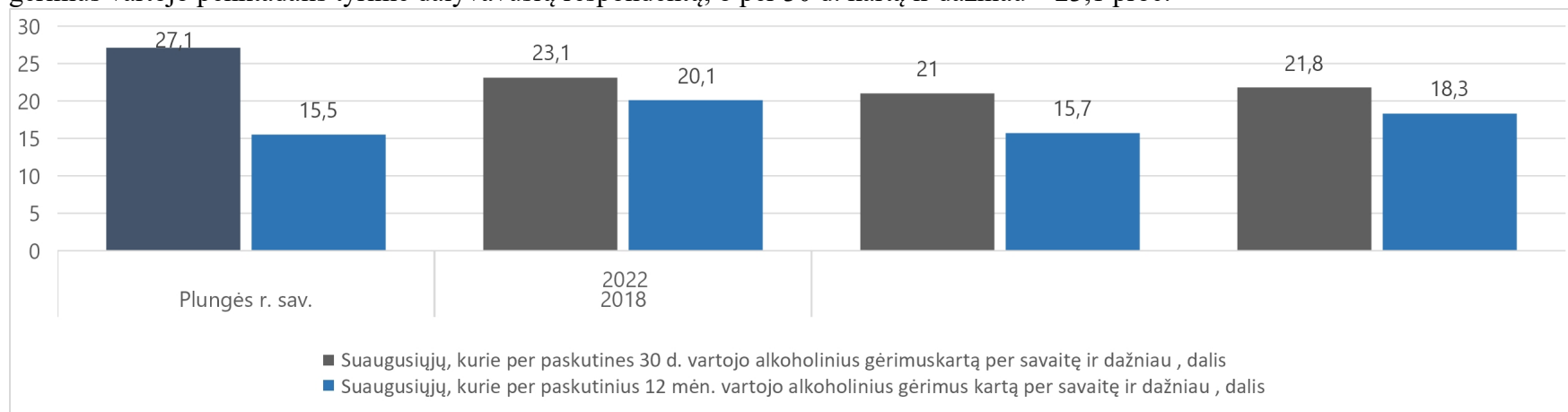

1 pav. Legalaus alkoholio suvartojimas 2012–2023 m. (litrai absoliutaus (100 proc.) alkoholio Lietuvoje

(Šaltinis: NTAKD, Valstybės duomenų agentūra)

2023 m. Savivaldybėje vienai licencijai verstis mažmenine alkoholio prekyba teko 168,1 gyventojai.

2022 m. atlikus Suaugusiųjų gyvenimo tyrimą, nustatyta, kad per pastaruosius 12 mėnesių kartą per savaitę ar dažniau alkoholinius gėrimus vartojo penktadalis tyrime dalyvavusių respondentų, o per 30 d. kartą ir dažniau – 23,1 proc.

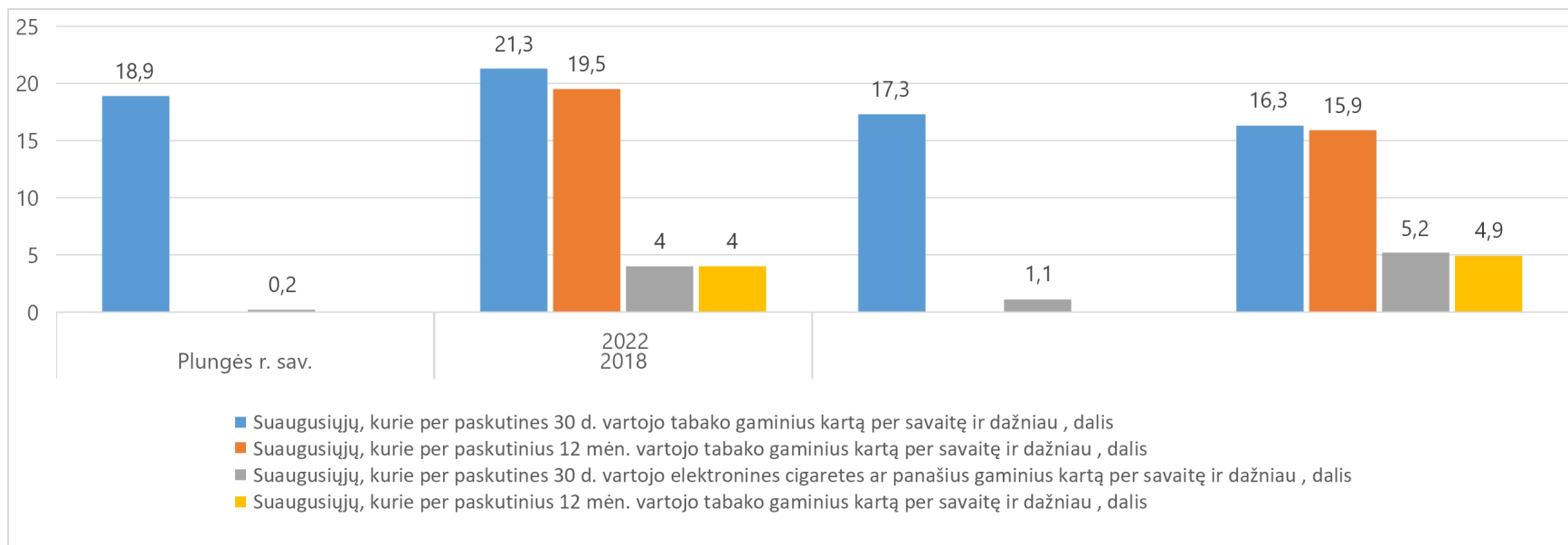

2 pav. Suaugusieji, kurie vartojo alkoholinius gėrimus kartą per savaitę ir dažniau per pastaruosius 12 mėn. ir 30 d. Plungės r. sav. ir Lietuvoje 2018 m. ir 2022 m. (proc.)

(Šaltinis: Suaugusiųjų gyvenimo tyrimas 2018 m. ir 2022 m., HI)

2018 m. ir 2022 m. vykusių Suaugusių gyvensenos tyrimo metu nustatyta, kad apie penktadalis tyrime dalyvavusių respondentų rūkė tabako gaminius kartą ar dažniau per savaitę per pastarąsias 30 d. Taip pat šių tyrimų metu nustatyta, kad daugėja gyventojų, rūkančių elektronines cigaretes ar panašius gaminius. 2018 m. tokių respondentų buvo 0,4 proc., o 2022 m. – 4 proc.

Dažniau tabako gaminius ir elektronines cigaretes ar panašius gaminius Savivaldybėje rūkė vyrai ir miesto gyventojai.

3 pav. Kaip dažnai respondentai rūkė tabako gaminius ar elektronines cigaretes ir panašius gaminius per 30 d. ir 12 mėn. (tyrimo vykdymo metu) Plungės r. sav. ir Lietuvoje 2018 m. ir 2022 m.

(Šaltinis: Suaugusių gyvensenos tyrimas 2018 m. ir 2022 m., HI)

2022 m. vykusio Suaugusiųjų gyvensenos tyrimo metu net dešimtadalis respondentų atsakė teigiamai, kad bent kartą per savo gyvenimą yra vartoję narkotinių ar psichotropinių medžiagų. Šalies bendras vidurkis 12 proc. Į šį klausimą teigiamai dažniau atsakė vyrai ir mieste gyvenantys respondentai.

2023 m. dažniausiai nesaikingai vartojant alkoholį buvo registruojama alkoholinė priklausomybė (397 asmenys). 299 asmenims – ligotumas psichikos ligomis vartojant alkoholį, 158 asmenims diagnozuotas lėtinis alkoholizmas, o 53 asmenims nustatyta ūmi alkoholinė intoksikacija.

2018–2023 m. laikotarpiu sumažėjo asmenų, kuriems nustatyta ūmi alkoholinė intoksikacija (35,4 proc.), lėtinis alkoholizmas (7,6 proc.), baltoji karštinė (14,8 proc.), alkoholinės psichozės (21,9 proc.), alkoholinės kepenų ligos (15,4 proc.), lėtinis alkoholinis pankreatitas (14,3 proc.). Tačiau 2018–2023 m. laikotarpiu išaugo asmenų, kuriems buvo diagnozuotos psichikos ligos vartojant alkoholį (7,9 proc.), alkoholinės priklausomybės (15,7 proc.), alkoholinės polineuropatijos (29,8 proc.), alkoholinė kardiomiopatija (100 proc.).

1 lentelė. Asmenys, kuriems bent kartą užregistruota diagnozė 2018–2023 m. laikotarpiu (Plungės r. sav.)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ligot. psichikos ligomis vartojant alkoholiį (F10)	277	280	2420	241	235	299
Ligot. alkoholine priklausomybe (F10.0–F10.3)	343	358	300	311	301	397
Ligot. ūmia alkoholine intoksikacija (F10.0)	82	79	41	48	38	53
Ligot. lėtiniu alkoholizmu (F10.2)	171	159	150	145	139	158
Ligot. baltąja karšine (F10.4)	27	21	36	23	22	23
Ligot. alkoholinėmis psichozėmis (F10.4–F10.7)	32	32	39	32	24	25
Ligot. alkoholine polineuropatija (G62.1)	57	48	60	58	62	74
Ligot. alkoholinė kardiomiopatija (I42.6)	0	0	1	2	0	1
Ligot. alkoholine kepenų liga (K70)	13	13	18	11	15	11
Ligot. lėtiniu alkoholiniu pankreatitu (K86.0)	7	6	4	12	8	6

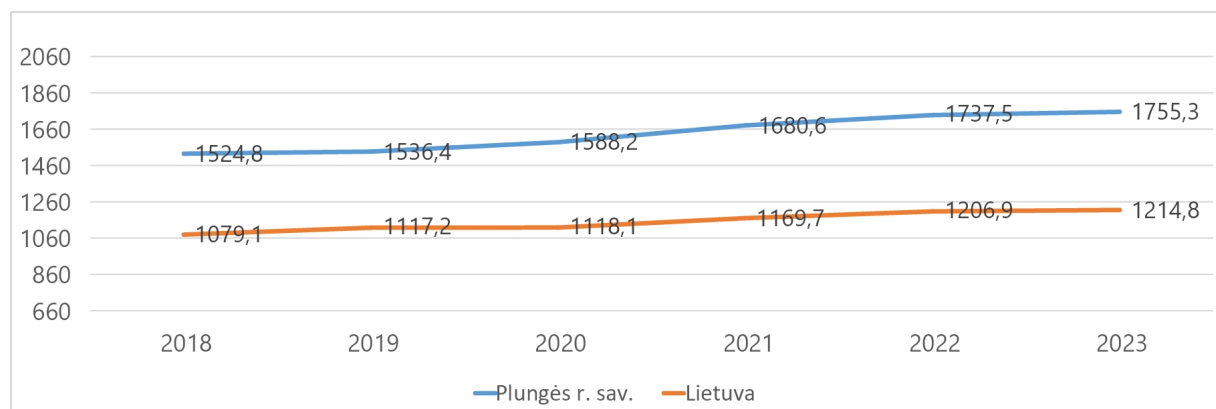
(Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema)

Ligotumas alkoholine priklausomybe 10 tūkst. gyv. Savivaldybėje buvo didesnis nei šalyje. 2023 m. – 1,44 karto daugiau. 2018–2023 m. laikotarpiu Savivaldybėje pastebimas rodiklio didėjimas (4 pav.).

Lyginant pagal lytį, dažniau alkoholinė priklausomybė diagnozuojama vyrams nei moterims (atitinkamai 215,2 ir 34,8).

Lyginant pagal gyvenamąją vietą, dažniau alkoholine priklausomybe sirgo mieste gyvenantys asmenys nei kaime (atitinkamai 126,7 ir 108).

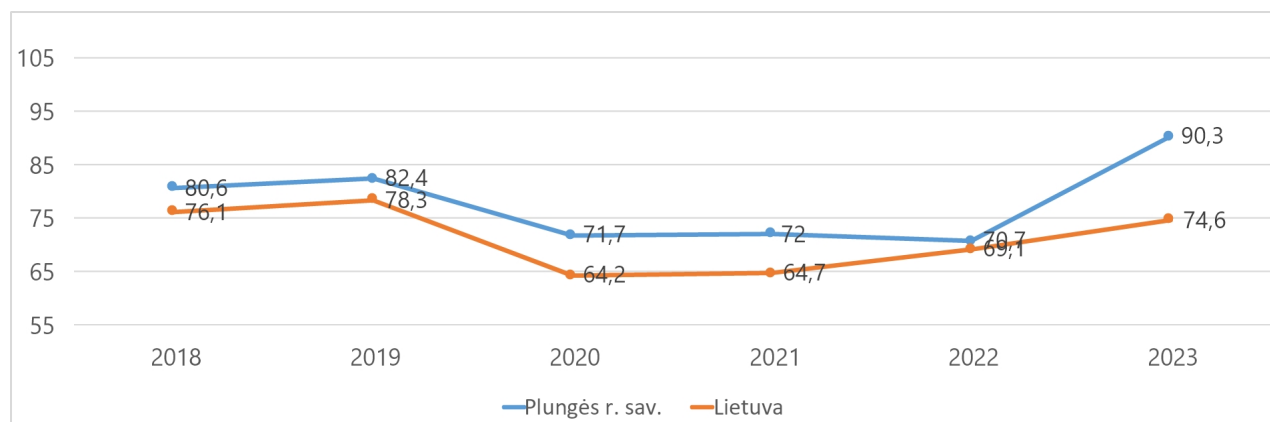
Dažniausiai ši priklausomybė nustatoma 45–64 m. ir 18–44 m. amžiaus grupės gyventojams (atitinkamai 167,3 ir 164,9). 0–17 m. amžiaus grupėje 5,2, tai daugiau nei 2,5 karto mažiau nei buvo užregistruota 2021 m.

4 pav. Ligotumas alkoholine priklausomybe 10 tūkst. gyv. Plungės r. sav. ir Lietuvoje 2018–2023 m. laikotarpiu
(Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema)

Ligotumas psichikos ligomis vartojant alkoholį 10 tūkst. gyv. Savivaldybėje buvo 1,21 karto didesnis nei šalyje. 2018–2023 m. laikotarpiu rodiklis išaugo 1,12 karto. Dažniau šios psichikos ligos diagnozuojamos vyrams nei moterims (atitinkamai 147,9 ir 25,1) (5 pav.).

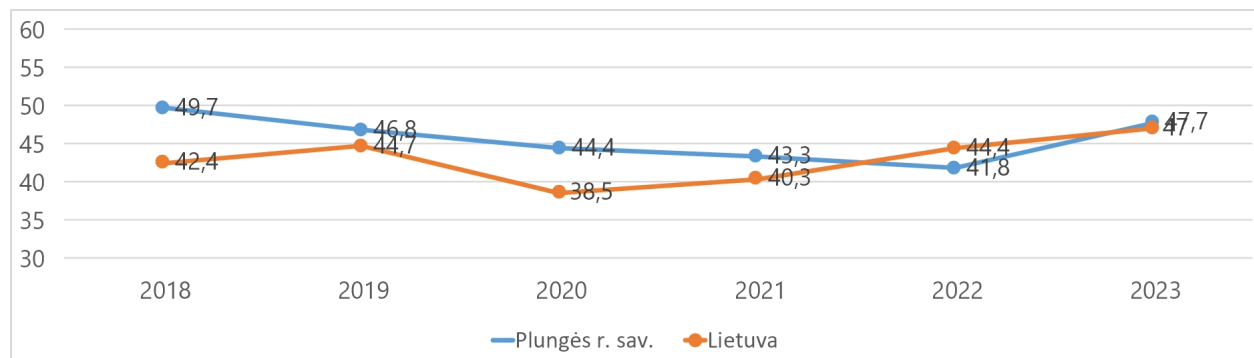
Lyginant pagal gyvenamąją vietą, dažniau psichikos ligos vartojant alkoholį nustatomos mieste gyvenantiems asmenims nei kaime (89,7 ir 74,5). Psichikos ligos vartojant alkoholį dažniausiai nustatomos 18–44 m. ir 45–64 m. amžiaus grupėje.

5 pav. Ligotumas psichikos ligomis vartojant alkoholį 10 tūkst. gyv. Plungės r. sav. ir Lietuvoje 2018–2023 m. laikotarpiu
(Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema)

Ligotumu lėtiniu alkoholizmu 10 tūkst. gyv. rodiklis Plungės r. sav. ir šalyje yra panašus, bet Savivaldybėje paskutiniaisiais metais rodiklis padidėjo apie 12 proc. 2018–2023 m. laikotarpiu rodiklis Plungės r. sav. sumažėjo (6 pav.).

Pagal lytį lėtinis alkoholizmas 6 kartus dažniau diagnozuojamas vyrams nei moterims. Pagal gyvenamąją vietą, dažniau miesto gyventojams nei kaimo (atitinkamai 49,2 ir 43,6). Pagal amžių dažniausiai diagnozuojamas 45–64 m. ir 18–44 m. amžiaus gyventojams. 2023 m. 0–17 m. amžiaus grupėje nebuvo diagnozuoto lėtinio alkoholizmo, 2022 m. buvo 3,4 atvejai 10 tūkst. gyv.

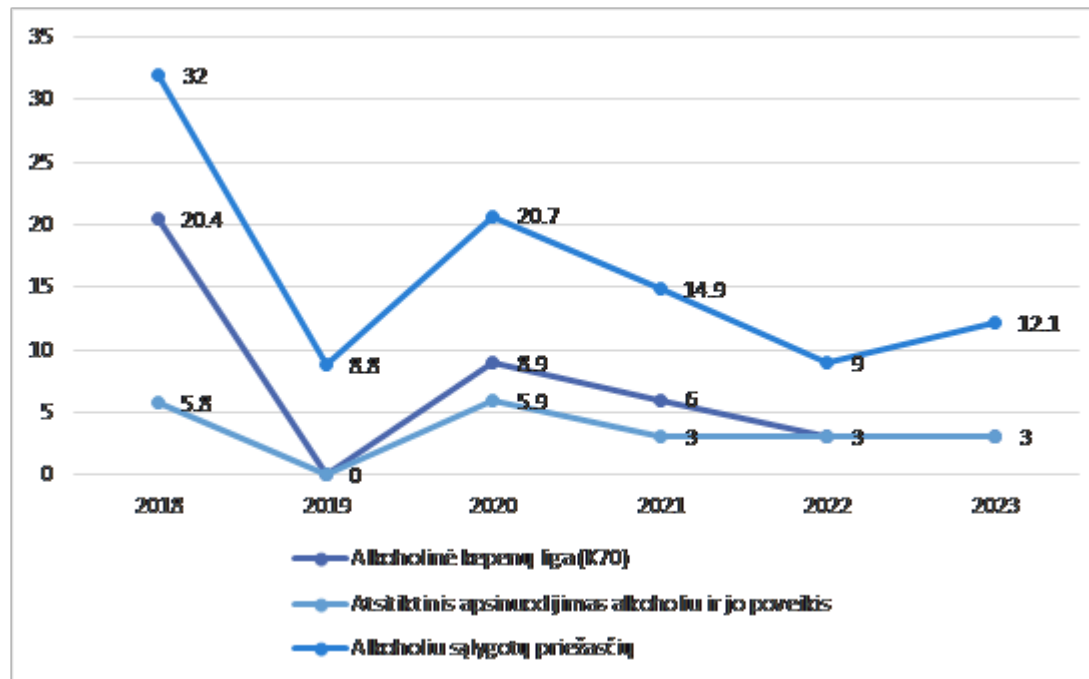
6 pav. Ligotumas lėtiniu alkoholizmu 10 tūkst. gyv. Plungės r. sav. ir Lietuvoje 2018–2023 m. laikotarpiu

(Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema)

Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) duomenimis, alkoholio vartojimas kasmet nusineša beveik 3 mln. žmonių gyvybių, o vien Europos regione dėl alkoholio vartojimo kasdien miršta apie 2 545 žmonės. Alkoholio vartojimas yra vienas iš pagrindinių priešlaikinės mirties rizikos veiksnių visame pasaulyje, ypač tarp jaunų žmonių. Europos regione alkoholio vartojimas yra priežastis dėl kas ketvirto mirties atvejo tarp jaunų suaugusiųjų (20–24 metų).

2023 m. dėl alkoholinės kepenų ligos, atsitiktinio apsinuodijimo alkoholiu ir dėl alkoholio sąlygotų priežasčių Savivaldybėje mirė 6 asmenys. 2018–2023 m. laikotarpiu mirtingumas dėl šių priežasčių mažėjo (7 pav.).

Dažniau dėl su alkoholiu susijusių priežasčių mirė moterys bei miesto gyventojai. Pagal amžiaus grupes dėl su alkoholiu susijusių priežasčių mirė 45–64 m. ir 65+ m. amžiaus gyventojai.

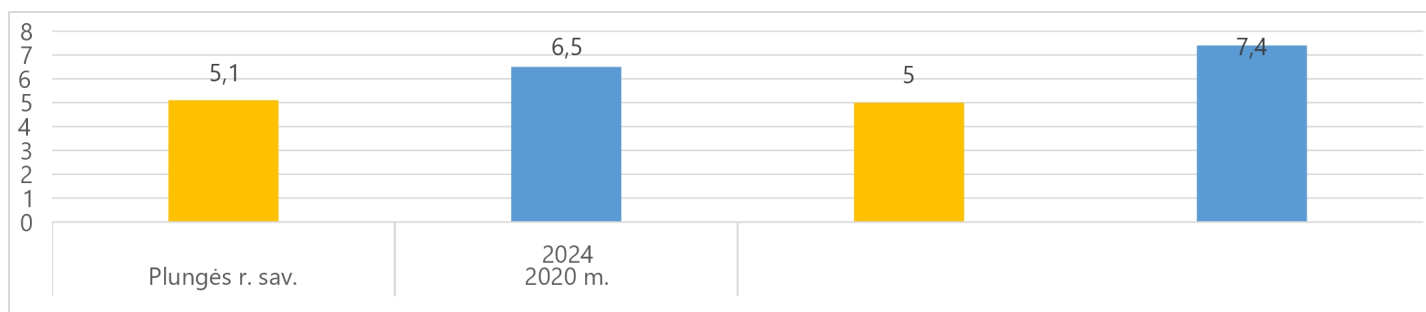

7 pav. Mirtingumas dėl alkoholinės kepenų ligos, atsitiktinio apsinuodijimo alkoholiu ir jo poveikio bei mirtingumas dėl alkoholiu sąlygotų priežasčių 100 tūkst. gyv. Plungės r. sav. 2018–2023 m. laikotarpiu

(Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema)

Per pastarąjį dešimtmetį smarkiai išaugus globalizacijai, rinkoje padaugėjo ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų, kurios gali būti panašios į jau kontroliuojamas narkotines ir psichotropines medžiagas. Daugeliu jų prekiaujama kaip legaliomis medžiagomis, tačiau jos imituoja tokių žinomų narkotikų, kaip kanapės, heroinas, kokainas, ekstazis ir kt., poveikį. Naujos psichoaktyviosios medžiagos dėl jų gausos, įvairovės ir greito atsiradimo rinkoje kelia didelę grėsmę visuomenės sveikatai, taip pat socialinę riziką, ypač pažeidžiamoms grupėms, visų pirma jaunimui.

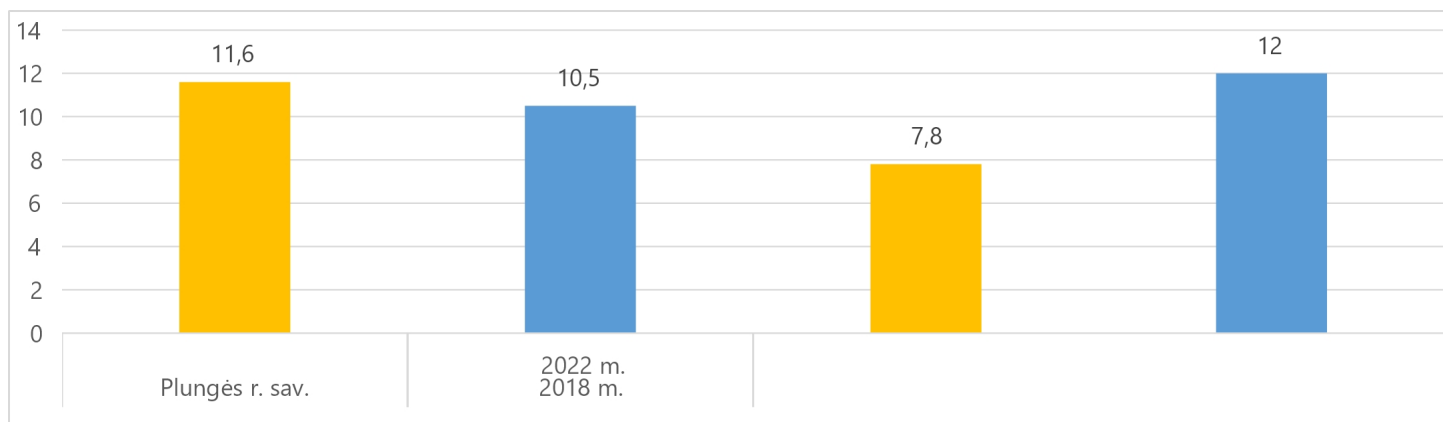
Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas turi daugialypį poveikį, apimančią tiek fizinę ir psichinę sveikatą, tiek socialinę aplinką. Šių medžiagų vartojimas vaikų ir jaunuolių tarpe yra opi problema, turinti ilgalaikių pasekmių tiek individualiam vystymuisi, tiek visuomenei. Jauni asmenys, dar tik formuojantys savo fizinį, psichinį ir socialinį pagrindą, yra ypač pažeidžiami psichoaktyviųjų medžiagų poveikio. 2020 m. ir 2024 m. Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras kartu su Higienos institutu vykdė Mokiinių gyvenimo tyrimą, kurio metu apklausus reprezentatyvią 5, 7 ir 9 (I gimnazijos) klasių vaikų grupę nustatyta, kad tiek Savivaldybėje, tiek ir šalyje vaikų, kurie bent kartą vartojo narkotines medžiagas (kanapės, ir kt.) daugiau nei kartą per gyvenimą skaičius didėja (8 pav.).

8 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų dalis (proc.), kurie bent kartą vartojo narkotikus (kanapes ir kt.) daugiau nei 1 kartą per gyvenimą, Plungės r. sav. ir Lietuvoje 2020 m. ir 2024 m.

(Šaltinis: Mokinių gyvenimo tyrimas 2020 m. ir 2024 m., Plungės r. sav. visuomenės sveikatos biuras)

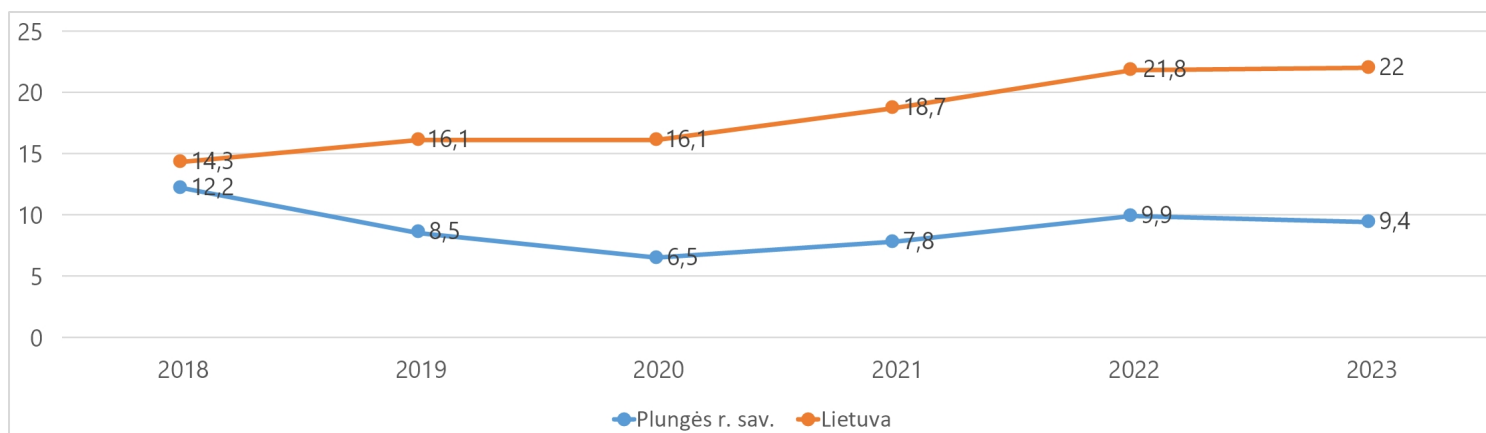
2018 m. ir 2022 m. Plungės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro ir Higienos instituto vykdyto Suaugusiųjų gyvenimo tyrimo metu nustatyta, kad dešimtadalis rajono gyventojų yra bent kartą per savo gyvenimą vartoję narkotinių medžiagų (9 pav.).

9 pav. Suaugusiųjų dalis (proc.), kurie vartojo narkotines medžiagas per gyvenimą, Plungės r. sav. ir Lietuvoje 2018 m. ir 2022 m.

(Šaltinis: Suaugusiųjų gyvenimo tyrimas 2018 m. ir 2022 m., Plungės r. sav. visuomenės sveikatos biuras)

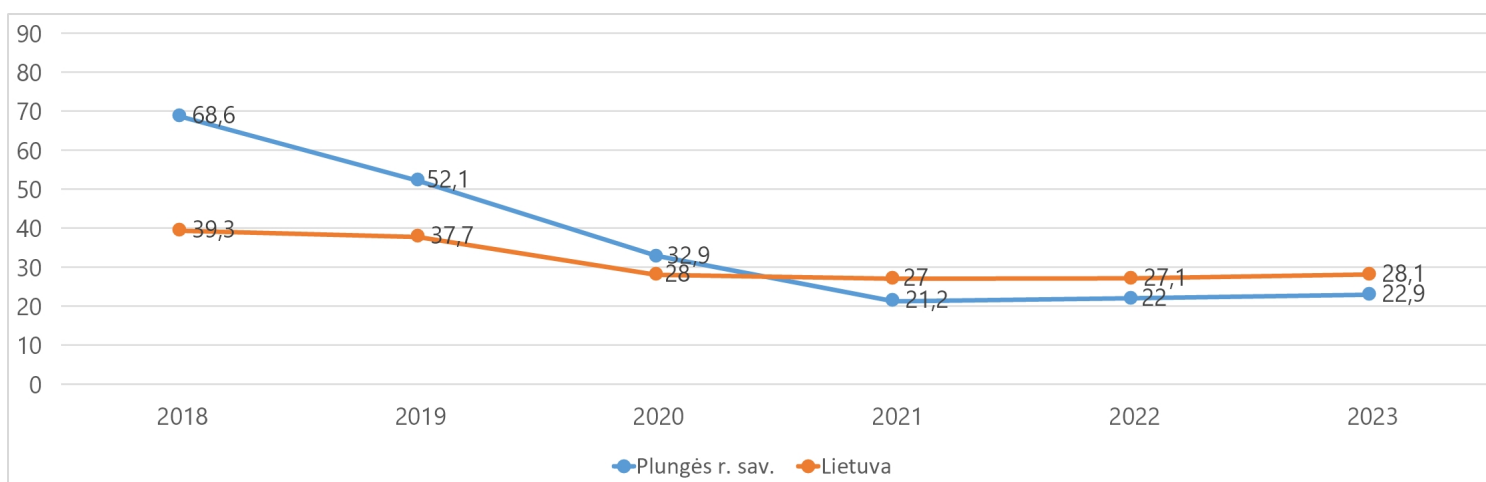
Tiek fizinė, tiek ir psichinė priklausomybė psichoaktyvioms medžiagoms išsivysto labai greitai. 2023 m. Savivaldybės ligotumas psichikos ligomis vartojant psichoaktyvias medžiagas (F11–F19) 10 tūkst. gyv. buvo 9,4 atvejai arba 31 asmuo. Šis rodiklis buvo 2,34 karto mažesnis nei šalies. 2018–2023 m. laikotarpiu tendencija išlieka mažėjanti (10 pav.). Dažniausiai liga užregistruota 18–44 m. amžiaus grupėje (18 žmonių). 3 atvejai užregistruoti vaikų (0–17) m. amžiaus grupėje.

10 pav. Ligotumas psichikos ligomis vartojant psichoaktyviąsias medžiagas (F11–F19) 10 tūkst. gyv. Plungės r. sav. ir Lietuvoje 2018–2023 m. laikotarpiu

(Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema)

2023 m. ligotumas apsinuodijimu narkotikais (T36–T65) 10 tūkst. gyv. Savivaldybėje buvo mažesnis nei šalyje 1,23 karto (22,9 ir 28,1 10 tūkst. gyv.), buvo užregistruota 76 asmenims. 2018–2023 m. laikotarpiu tendencija mažėjanti, o nuo 2021 m. tendencija nežymiai didėjanti (11 pav.). Dažniausiai apsinuodijimas narkotinėmis medžiagomis užregistruojamas 18–44 m. ir 45–64 m. amžiaus grupėse, tačiau 11 atvejų užregistruota 0–17 m. amžiaus grupėje.

11 pav. Ligotumas apsinuodijimu narkotikais (T36–T65) 10 tūkst. gyv. Plungės r. sav. ir Lietuvoje 2018–2023 m. laikotarpiu

(Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema)

2023 m. Savivaldybėje užfiksuota viena mirtis dėl apsinuodijimo narkotikais (X42). Nustatyta mirtis asmens 18–44 m. amžiaus grupėje.

Elektroninių cigarečių populiarumas pastaraisiais metais sparčiai augo, ypač tarp jaunimo ir rūkančių žmonių, siekiančių mesti tradicines cigaretes. Elektroninės cigaretės tampa alternatyva tradicinėms cigaretėms, taip pat tai mados reikalas, kurių pasekmė – priklausomybė nuo nikotino, išsivysčiusi priklausomybė. Vis dažniau randama elektroninių cigarečių skysčiuose psichotropinių medžiagų priemaišų. Tai kelia rimtą grėsmę rūkančiųjų sveikatai, ir didina priklausomybės riziką, taip pat kelia grėsmę gyvybei.

Pasaulinės sveikatos organizacijos (PSO) alkoholio chartija (1995 m.) nurodo, kad visi vaikai ir paaugliai turi teisę augti aplinkoje, kurioje nebūtų vartojamas alkoholis ir nebūtų skatinamas jo vartojimas. PSO strateginės veiklos dokumento „Sveikata visiems XXI a.“ dvyliktas siekinys – Alkoholio, narkotikų ir tabako žalos mažinimas, raginantis mažinti alkoholio, narkotikų ir tabako žalą, įpareigoja pasaulio šalių bendruomenes skirti visas pastangas, kad būtų sumažintas alkoholio vartojimas iki 6 litrų vienam gyventojui per metus ir kad asmenys iki 15 metų jo visai nevartotų. Alkoholio vartojimas yra plačiai paplitęs tarp suaugusių Lietuvos gyventojų, auga alkoholinių gėrimų vartojimas tarp vaikų. Vyrai ir berniukai yra linkę dažniau ir daugiau vartoti alkoholio nei moterys ir mergaitės, tačiau pastaraisiais metais stebimas augantis alkoholinių gėrimų vartojimas moterų ir tarp mergaičių. Daugėja ir moterų, sergančių alkoholinėmis psichozėmis.

Ypač sudėtinga situacija yra vaikų, augančių šeimoje, kurioje girtaujama. Vaikai iš socialinės rizikos šeimų, kuriose girtaujama, ilgainiui neretai ir patys pradeda nesaikingai vartoti alkoholį. Tyrimai rodo, kad girtaujančiose šeimose užaugę vaikai dėl šios patirties vėliau gyvenime susiduria su įvairiomis psichologinio pobūdžio problemomis.

2 lentelė. Socialinės rizikos šeimos metų pabaigoje: statistiniai rodikliai ir metai

Rodikliai	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Socialinės rizikos šeimų skaičius	nėra duomenų	249	195	234	224	228
Į Savivaldybės socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą įrašyta dėl alkoholio	nėra duomenų	nėra duomenų	nėra duomenų	51	81	58
Psichotropinių medžiagų vartojimo	nėra duomenų	nėra duomenų	nėra duomenų	1	3	17

Savivaldybėje nesaikingo alkoholio vartojimo ar priklausomybės nuo alkoholio, ar psichoaktyvių medžiagų, ar turintiems priklausomybę nuo kitų priklausomybę sukeliančių medžiagų vartojimą problema yra labai aktuali. Skurdas, nepriežiūra, būsto praradimas, alkis – dažniausi šių šeimų palydovai. Daugelio tyrimų duomenimis, reali pagalba tokioms šeimoms yra įmanoma su sąlyga, kad girtaujantys nustos vartoti alkoholį, todėl kuriant socialinę aplinką, teikiant pagalbą tokioms šeimoms, reikia didelį dėmesį skirti galimybei nutraukti alkoholio vartojimą. Visos socialinės pagalbos priemonės, tęsiantiems girtavimą, neduos teigiamo rezultato.

Dažniausiai smurtą artimoje aplinkoje lemia alkoholio vartojimas. Smurtas artimoje aplinkoje sukelia neigiamas pasekmes ne tik smurtautojo aplinkoje esantiems asmenims, sutuoktinei, vaikams, artimiesiems giminaičiams, ir kt., bet ir pačiam smurtautojui. Tokiu atveju sutrinka šeimos narių tarpusavio bendravimas, santykiai, asmenys ir ypač vaikai patiria įvairių psichologinio pobūdžio problemų. Visiems nurodytiems asmenims yra reikalinga pagalba, tokia kaip visuomenės švietimas, bendras atsakingų institucijų darbas, žmonių empatija ir atsakomybė.

3 lentelė. Neblaivių asmenų padarytos nusikalstamos veikos (Plungės rajono savivaldybės duomenys)

Rodikliai	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nusikaltimai padaryti neblaivių asmenų	208	nėra duomenų	75	75	63	85	120	107	89
Kelių transporto eismo saugumo taisyklių pažeidimas (<i>Pagal BK 281 str.</i>)	3	nėra duomenų	11	53	58	60	55	55	37

Neblaivių asmenų padarytos nusikalstamos veiklos ir neblaivių ir/ar apsvaigusių asmenų padaryti kelių eismo taisyklių pažeidimai

4 lentelė. Nusikalstamos veikos, padarytos narkotinio ar psichotropinio apsvaigimo būklėje

Rodikliai	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nusikaltimai, padaryti narkotinio ar psichotropinio apsvaigimo būklėje	6	nėra duomenų	2	7	0	0	0	0	0

Visuomenės ir asmens sveikatos priežiūros specialistai nuolat akcentuoja, kad visuomenei trūksta informacijos apie priklausomybės ligų išsivystymo mechanizmus, požiūrio ir supratimo apie priklausomybę kaip ligą, žinių apie jos prevencijos galimybes ir, svarbiausia, informacijos apie galimybes ir būdus gydytis nuo priklausomybės ligų. Visuomenę reikia nuolat konsultuoti ir šviesti priklausomybės ligų klausimais ir psichoaktyvių medžiagų, ir turintiems priklausomybę nuo kitų priklausomybę sukeliančių medžiagų vartojimo klausimais.

Yra daug priklausomybės ligų gydymo būdų. Kiekvienas ligos atvejis yra individualus ir požiūris, pagalba kiekvienu atveju turi taip pat būti kompleksinė ir individuali. Detoksikacija, abstinencijos gydymas – tai yra medikamentinis alkoholio ar narkotinių medžiagų vartojimo nutraukimas. Tai pirmas, dar vadinamas nulinis, etapas gydymosi, sveikimo procese. Kitas etapas, skirtas blaivaus gyvenimo įgūdžiams įgyti ir juos išlaikyti. Tai savipagalbos grupės (AA, AN, AL), Šičko metodas, kodavimas, medikamentai, kurių vartojimas nesuderinamas su alkoholio vartojimu, ar medikamentai, blokuojantys opioidinius receptorių; ilgalaikė ar trumpalaikė psichosocialinė rehabilitacija (ilgalaikė nuo kelių mėn. iki 1–1,5 metų; trumpalaikė – 1–3 mėn.), ilgalaikė psichoterapija. Esant gretutiniams psichikos sutrikimams, pvz.: depresijai, nerimo, miego sutrikimams, kurie apsunkina sveikimą, skiriamas medikamentinis gydymas.

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖ
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL PRIKLAUSOMYBIŲ MAŽINIMO PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2025–2030 METŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-02-13 Nr. T1-14
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Audrius Klišonis Meras
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-02-13 22:02
Parašo formatas	Trumpalaikio galiojimo (XAdES-T)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-02-13 22:03
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2023-07-25 17:15 - 2028-07-23 23:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20250213.2
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2025-02-14)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2025-02-14 nuorašą suformavo Oresta Gerulskienė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-